

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Právo

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Únor 2019

Obsah

Editorial

Daně

Daňový balíček 2019 – senátní pozměňovací návrhy ve zkratce

Audit účetních závěrek a převodní ceny

Krátíte nárok na odpočet DPH koeficientem? Pozor na úskalí při opravách

Celní správa radí, jak obchodovat po brexitu

Právo

Na realitní zprostředkovatele čekají nová pravidla a povinnosti

Jak dopadne brexit na český finanční sektor?

Ze světa

Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a Japonskem je tady

Z judikatury

NS: Vyhržování zaměstnavateli je důvodem pro okamžité zrušení pracovního poměru

NSS: Přejchod daňových povinností je při odstěpení společnosti možný

Krajský soud posoudil osvobozený prodej akcií financovaný osvobozenou výplatou dividend jako zneužití práva

NSS: ručení nemá přednost před odebráním nároku na odpočet DPH

Krátce

Stručné aktuality, únor 2019

Editorial

Před necelým rokem jsem se na tomto místě zamýšlel, co se stane, pokud se Velká Británie nedohodne s Evropskou unií na podmínkách odchodu. Takovou variantu si tehdy nikdo moc nepřipouštěl. Den D – nebo spíše B – se však nezdá být daleko, a tak celní správa zveřejnila alespoň základní informace o případných nutných celních formalitách.

Specialitou českých zákonodárců je přetahovat schvalování zákonů přes Vánoce do nového roku. Mají z toho vrásy podnikatelé, protože nevědí, jak rychle mají přizpůsobit systémy či obchodní modely změnám. Zvláště zahraniční subjekty pak žehrají a dovolávají se předpokladu racionálního zákonodárce a očekávání. Aktuálně nás však britská Dolní sněmovna výrazně trumfla.

Co nového doma? Tolik diskutovaný daňový balíček – snad po britském vzoru – stále nebyl schválen. Senát jej s několika úpravami vrátil Sněmovně koncem ledna, když například podpořil původní návrh na posunutí lhůty pro elektronické podání daňového přiznání či navrhl úpravy pro sníženou 10% sazbu DPH. Změny však nemají podporu ministerstva financí.

Na každém konci je krásné to, že něco nového začíná – před pár týdny skončil (účetní) rok 2018 a začínají práce na účetních závěrkách a jejich auditech. Jak v tomto vydání Aktualit upozorňují kolegové, zpráva auditora automaticky nepotvrzuje, že se pro vnitroskupinové transakce použily tržní ceny. Věnujte proto pozornost i této oblasti, případný postih totiž může dopadnout také na vedení společnosti.

Hodně síly a příjemné čtení.

Aleš Krempa
Director
KPMG Česká republika

3 | Daňové a právní aktuality – únor 2019

Daňový balíček 2019 – senátní pozměňovací návrhy ve zkratce

V jaké fázi se nachází legislativní proces daňového balíčku 2019? Koncem roku jej schválila Poslanecká sněmovna, nyní byl na řadě Senát. Ten koncem ledna vrátil návrh zpět Sněmovně s pozměňovacími návrhy. Několik nejvýznamnějších z nich představujeme.

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz

Nikoleta Ščasná
nscasna@kpmg.cz
222 123 161

Snížení sazeb DPH

Samostatná novela zákona o evidenci tržeb navrhuje snížení sazby DPH na 10 % pro vybrané zboží a služby šla teprve do prvního čtení, senátoři proto navrhli začlenit snížení této sazby do daňového balíčku. Konkrétně jde o sazbu DPH na pitnou vodu, stravovací služby a podávání nealkoholických nápojů, včetně točeného piva, oprav obuvi a oděvů, služeb kadeřníků a domácí péče o děti a vybrané občany. Senátoři by tak chtěli urychlit účinnost daných snížených sazeb. Senát chce také snížit spotřební daň na pivo a stanovit účinnost nižší sazby DPH na teplo již od července letošního roku namísto ledna 2020.

Posunutí lhůty pro podání elektronického daňového přiznání

Senát také navrhuje změnu pravidel pro podávání daňových přiznání. Tato změna byla již vznesena ve Sněmovně, ale ta ji ve třetím čtení neschválila. Jde o prodloužení lhůty v případě elektronického podání daňového přiznání, a to ze tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období na čtyři (pro tato podání by v případě kalendářního roku tedy platila nově lhůta 1. květen následujícího roku).

Dalším návrhem je zrušit povinnost doručit plnou moc pro zpracování daňového přiznání daňovým poradcem správci daně do konce tříměsíční lhůty pro podání přiznání. Lhůta by se měla automaticky prodloužit, pokud přiznání bude daňovým poradcem zpracováno a podáno do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období.

Senát nepřijal návrh na prodej „neobchodního“ majetku

Někteří senátoři navrhovali zvýšit právní jistotu plátců ohledně prodeje majetku, který není obchodním majetkem. Tento podnět však Senát nepřijal. Konkrétně se navrhovalo doplnit do zákona o DPH ustanovení, dle kterého není ekonomickou činností dodání nebo poskytnutí majetku, pokud tento majetek není obchodním majetkem. Prodej takového majetku není obecně předmětem DPH a nezahrnuje se ani do výpočtu obrátu, prodávající totiž obecně ve vztahu k tomuto majetku nevystupuje jako osoba povinná k dani pro účely DPH.

V této věci Soudní dvůr Evropské unie již několikrát judikoval, že předmětem DPH je pouze prodej majetku zařazeného do obchodního majetku, a že se plátcé může rozhodnout, který ze svého majetku do obchodního majetku zařadí. Toto ustanovení mělo tedy „jen“ zajistit vyšší právní jistotu, zejména neziskovým subjektům a obcím. Jak uváděla důvodová zpráva k předloženému návrhu, jde o nikoli nevýznamnou záležitost, která v praxi

4 | Daňové a právní aktuality – únor 2019

působí problémy například na úrovni územní samosprávy.

Postoj ministerstva financí

Ministerstvo financí se senátními návrhy nesouhlasí. Snížení sazeb DPH ve vybraných sektorech považuje za nedílnou součást novely zákona o EET, protože má podnikatelům kompenzovat právě náklady na zavedení EET. Ministerstvo nepodporuje ani návrhy změn v pravidlech pro prodloužené lhůty při podávání daňových přiznání.

5 | Daňové a právní aktuality – únor 2019

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Audit účetních závěrek a převodní ceny

Začátek roku bývá již tradičně spojen s intenzivní prací nad auditem účetních závěrek. Zejména v prostředí nadnárodních korporací vede od čistě účetní problematiky velmi krátká cesta k otázkám zaměřeným na spolupráci auditované společnosti se spřízněnými subjekty.

Daniel Szmaragowski
dszmaragowski@kpmg.cz

Lenka Pól Brožková
kpmg@kpmg.cz

- Jsou zaúčtované výnosy z výrobků prodaných sesterské společnosti ve výši, která odpovídá výnosům nezávislého subjektu za prodej uskutečněný v obdobných podmínkách?
- Nejsou náklady zaúčtované v souvislosti s nákupem služeb od mateřské společnosti neúměrně navýšené?
- Platila by nezávislá společnost licenční poplatky za poskytnuté výrobní know-how?

Jakkoli se řádně zpracovaný audit účetní závěrky nemůže oblasti převodních cen zcela vyhnout, jeho primárním účelem není zpracovat detailní analýzu vnitroskupinových transakcí. Výrok auditora ani zpráva o vztazích tak nejsou důkazním prostředkem dokládajícím, že účetní jednotka použila převodní ceny v souladu s principem tržního odstupu.

Tímto prostředkem na druhou stranu může být jejich dokumentace. Jedná se o souhrn důkazních prostředků potvrzujících, že metody ocenění vnitroskupinových transakcí, jakož i podmínky a okolnosti, za kterých se uskutečňují, jsou v souladu s podmínkami a postupy, které by si zvolili nezávislí obchodní partneři za obdobné situace.

Zvyšující se nároky na kvalitu dokumentace převodních cen potvrzují i rozhodnutí českých soudů. Dokumenty v podobě uzavřených smluv a vystavených faktur nestačí k prokázání, že služby byly skutečně poskytnuty, a to za cenu, kterou lze považovat za tržní.

Vedle diskuzí s auditory či finančními úřady na téma převodních cen klade na management společností vysoké nároky rovněž dobře známý institut péče řádného hospodáře. U jednatelů se předpokládají potřebné znalosti, nezbytná loajalita a pečlivost ve všech aspektech řízení společnosti. Například vyžádání pokynu od valné hromady k uskutečnění obchodu za podmínek neodpovídajících tržním principům nezbavuje jednatele odpovědnosti.

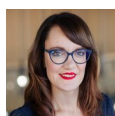
Na ještě vyšší úroveň posouvá nároky nejen na vedení společností trestní zákoník. Fyzické osobě – jednatele, finančnímu řediteli, hlavní účetní – hrozí trestní stíhání, bude-li jí prokázán byť jen nepřímý úmysl (za který lze kvalifikovat i neznalost) zasáhnout do účetnictví, vést a uchovávat účetní a daňové doklady, či se vyjadřovat ke státním orgánům nebo obchodním partnerům způsobem, který může způsobit zkrácení daně. Výsledkem takového stíhání může být například zákaz činnosti, peněžitý trest, propadnutí věci nebo odnětí svobody.

Rozsah trestu roste s velikostí krácení daně. Odnětí svobody je možné uložit již u činů „značného rozsahu“, tj. přesahujících částku 500 tisíc Kč. Vezmeme-li v potaz typickou hodnotu fakturací za zboží či služby uvnitř nadnárodních korporací, nezbyvá než doporučit zpracovat dokumentaci převodních cen opravdu kvalitně.

6 | Daňové a právní aktuality – únor 2019

Krátíte nárok na odpočet DPH koeficientem? Pozor na úskalí při opravách

Příspěvek předložený na lednovém Koordinačním výboru Komory daňových poradců a Generálního finančního ředitelství chtěl sjednotit konkrétní postup pro následné opravy u plátců, kteří mají krácený nárok na odpočet DPH. Nejlogičtější přístup provádět opravu v prosincovém přiznání však podporu GFŘ nezískal.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

Jádrem příspěvku je otázka, k jakému zdaňovacímu období se váže následná oprava plnění uskutečněných plátců, kteří používají koeficient. Zpravidla se jedná o finanční instituce nebo podnikatele v nemovitostním sektoru. Jde o opravu, která vede ke změně vypořádacího koeficientu (například vykázání dodatečných uskutečněných osvobozených plnění). Předkladatel se dotazoval, jestli se nárok na odpočet v upravené výši podle nového vypořádacího koeficientu opraví ve zdaňovacím období, ve kterém měly být výstupy správně vykázány, nebo v prosinci (případně 4. čtvrtletí) příslušného roku. Pro připomenutí – během roku si plátců nárokují odpočet DPH dle zálohového koeficientu na základě uskutečněných plnění předchozího roku. Teprve v prosinci dochází k vypořádání („narovnání“) odpočtu DPH dle skutečných dat (výstupů) daného roku.

Upravená výše nároku na odpočet DPH je při použití obou zmíněných metod shodná. Ovšem různé dopady mohou mít tyto dva postupy z důvodu odlišné doby prodlení při doměření daně. Zcela rozdílná tak bude výše úroků z prodlení zejména u oprav výstupů uskutečněných na začátku roku.

Celou situaci lze ilustrovat na příkladu: plátců zapomněl uvést část svých osvobozených výstupů v únorovém přiznání k DPH. Kvůli tomuto opomenutí proběhlo v prosinci vypořádání dle chybně spočteného vyššího vypořádacího koeficientu. Zákon o DPH ve svém současném znění výslovně neupravuje, do kterého období následná oprava nároku na odpočet novým koeficientem náleží. Jako logické, a nikoli v rozporu se zákonem, by se jevilo provést následnou opravu právě za zdaňovací období prosince. Byl to totiž právě a jedině tento měsíc, kdy chybné částky měly dopad na vyměřenou daň. Jelikož se během kalendářního roku odpočet DPH kalkuluje zálohovým koeficientem, je výpočet daně v ostatních obdobích zcela nezávislý na deklarovaných výstupech. Z tohoto důvodu nedošlo v případě chybného vykázání menší hodnoty osvobozených výstupů v únorovém přiznání k DPH k žádnému krácení daně.

GFŘ ovšem tento názor nesdílí. Podle jeho názoru se jak oprava uskutečněných plnění, tak i navazující oprava vypořádání nároku na odpočet daně provede za jediné zdaňovací období, a to za období příslušné opravě uskutečněných plnění. V našem ilustrativním případě by to tedy měl být únor. V rámci dodatečného přiznání k DPH za únor by se jednak dodatečně deklarovaly opomenuté osvobozené výstupy a dále by se měla provést i oprava odpočtu DPH. Výsledný nedoplatek na dani bude podléhat úroku z prodlení už od konce března.

7 | Daňové a právní aktuality – únor 2019

Celní správa radí, jak obchodovat po brexitu

Celní správa vydala na svých webových stránkách Informaci, ve které uvádí praktické aspekty obchodování při vystoupení Británie bez dohody.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Dominik Kovář
dkovar@kpmg.cz

Společnosti by měly vzít v úvahu podíl zboží, u něhož budou muset při dodávkách do Spojeného království či při pořízení zboží z Velké Británie plnit celní formality. Dále by měly v případě potřeby přehodnotit a upravit obchodní podmínky tak, aby zahrnovaly eventuální budoucí celní a daňové povinnosti a jejich dopady.

Bude rovněž nutné dovážené zboží identifikovat a správně zařadit pod příslušný kód celní nomenklatury, protože od něj se budou odvíjet případná omezení nebo zákazy dovozu, sazby cla a požadavky na příslušná povolení nebo licence k dovozu.

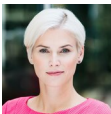
Obchodníci se dále budou muset seznámit s průběhem celního řízení a postupy v něm uplatňovanými, s vyplňováním celního prohlášení a způsobem výpočtu celní hodnoty. Budou také muset volit mezi jednotlivými celními režimy. Pro usnadnění celého procesu lze požádat celní úřad o možnost komunikovat s ním elektronicky.

Společnosti, které dosud nedovážely zboží na území Evropské unie, se budou muset připravit na nezbytné kroky spojené s importem zboží ze Spojeného království. V první řadě budou muset požádat o přidělení identifikátoru hospodářského subjektu (tzv. číslo EORI), který je nutný pro komunikaci s celními úřady.

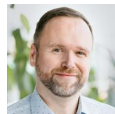
Může také dojít ke vzniku celního dluhu při dovozu zboží s jinou než nulovou celní sazbou. Doporučený postup v tomto případě je předem požádat o vydání celní jistoty a případný celní dluh zajistit celní zárukou. Závěrem GŘC zmiňuje dopady na běžný život, zejména pak na cestování a nákupy přes internet.

Na realitní zprostředkovatele čekají nová pravidla a povinnosti

Za účelem ochrany spotřebitele a zkvalitnění služeb v oblasti realit schválila vláda návrh nového zákona o realitním zprostředkování a o změně živnostenského zákona. Zájemci o koupi/prodej/pronájem/získání užívacího práva k nemovitostem mají získat celou řadu nových práv, pro zprostředkovatele se naopak chystá mnoho nových povinností. Navrhovaná účinnost je od 1. ledna 2020.

Iva Baranová
kpmg@kpmg.cz

Ladislav Vajdík
kpmg@kpmg.cz

Návrh zavádí nový smluvní typ, který český právní řád dosud neznal, a to smlouvu o realitním zprostředkování. Stanovuje její povinnou písemnou formu a rovněž podstatné náležitosti, bez kterých smlouva nebude platná. Takovouto neplatnost však bude moci namítat pouze zájemce, nikoliv zprostředkovatel.

Zvláštní ochranu získají spotřebitelé (tj. zájemci, kteří do smluvního vztahu vstupují mimo své podnikání, resp. výkon svého povolání).

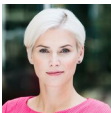
Realitní zprostředkovatelé se naopak musí připravit na nové povinnosti. Návrh zákona např. nově vyžaduje, aby si sjednali a po celou dobu výkonu své činnosti udržovali pojištění profesní odpovědnosti s minimálními pojistnými limity stanovenými zákonem. Pokud zprostředkovatel tuto povinnost nesplní, může mu ministerstvo pro místní rozvoj uložit pokutu až do výše 1 mil. Kč.

Nově bude činnost realitního zprostředkovatele zaříděna do vázaných živností, jejichž provozování je podmíněno potřebnou kvalifikací (doposud se realizovalo v režimu živnosti volné). Tato podmínka platí jak pro samotné podnikatele, tak pro osoby, jejichž prostřednictvím je živnost vykonávána. Zákon stanovuje lhůty, do kterých musí zprostředkovatel ohlásit živnostenskému úřadu vázanou živnost „realitní zprostředkování“ a doložit doklady prokazující splnění podmínky odborné způsobilosti. Pokud zprostředkovatel v rámci stanovené lhůty neohlásí vázanou živnost a/nebo nedoloží potřebné doklady potvrzující jeho odbornou způsobilost, jeho oprávnění k poskytování realitního zprostředkování v rámci živnosti ohlašovací volné zanikne.

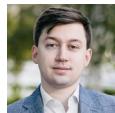
V průběhu dalšího legislativního procesu se může znění návrhu zákona změnit. Realitní zprostředkovatelé by mu ale měli věnovat pozornost již nyní, aby byli po nabytí jeho účinnosti schopni řádně a včas plnit své povinnosti plynoucí z tohoto nového předpisu.

Jak dopadne brexit na český finanční sektor?

S očekávaným vystoupením Velké Británie z Evropské unie pokročily přípravy na „tvrdý“ brexit i v Česku. Vláda tak na začátku tohoto roku navrhla zákon, který má dopady na britské občany a společnosti působící v tuzemsku zmírnit („zákon o brexitu“). Jaká opatření obsahuje tento zákon v oblasti finančních služeb a mohou mít tyto kroky vliv i na české subjekty?

Iva Baranová
kpmg@kpmg.cz

Pavel Martiník
kpmg@kpmg.cz

Institute působící na finančním trhu se sídlem ve Velké Británii mohou v současné době využívat tzv. jednotného evropského pasu. Jinými slovy mohou poskytovat služby i v jiných státech EU na základě oprávnění získaného v Británii. V těchto členských státech pak nemusí podstupovat licenční řízení. Po vystoupení Velké Británie z Unie tento postup nebude možný a britské společnosti budou muset žádat o licenci jako jiné podniky ze třetích zemí. Zákon o brexitu se zaměřuje na finanční instituce, které v současnosti již na českém trhu v režimu jednotného evropského pasu působí. Ty totiž po „tvrdém“ brexitu přestanou splňovat podmínky pro činnost na českém trhu.

Aktuální znění návrhu tohoto zákona stanoví britským finančním institucím přechodné období. V něm budou tyto subjekty oprávněny vykonávat činnosti, které jsou nezbytné k vypořádání jejich pohledávek a dluhů ve vztahu ke stávajícím klientům. Nebude ale možné uzavírat nové smlouvy nebo obsah stávajících kontraktů měnit.

Toto období skončí uzavřením dohody o odchodu Velké Británie z EU, nejpozději ale na konci roku 2020. Během této doby budou britské finanční instituce podléhat dohledu České národní banky a ponesou odpovědnost za přestupky stejně jako jiné právnické osoby se sídlem v České republice.

Jak vyplývá z důvodové zprávy k návrhu zákona o brexitu, hlavním dopadem na české subjekty tak bude nemožnost měnit obsah smluv v přechodném období. Smlouvy s poskytovateli služeb, kteří pozbydou oprávnění působit na českém trhu, by měly být podrobeny revizi. Fakt, že smlouvy nebude možné měnit, totiž může způsobit vážné komplikace v podnikání.

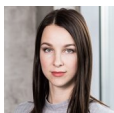
Návrh zákona schválila ve zrychleném režimu Poslanecká sněmovna a v současné době je celý legislativní proces dokončován.

Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a Japonskem je tady

Evropská unie a Japonsko uzavřely dohodu o hospodářském partnerství, která nabývá účinnosti 1. února 2019. Eliminuje většinu současných tarifních a netarifních opatření při dovozu zboží a poskytování služeb. Také má posílit vzájemnou spolupráci a přinést nové obchodní příležitosti.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Kristýna Šlehoferová
kpmg@kpmg.cz

Lucie Leopoldová
kpmg@kpmg.cz

Hlavním cílem dohody je zjednodušit obchod mezi EU a Japonskem a odstranit dovozní bariéry. Cíle chtějí strany dosáhnout především zrušením dovozních cel. V okamžiku vstoupení dohody v účinnost by se tak mělo stát až u 90 % zboží, po plné implementaci je v plánu ještě vyšší podíl. Snížení či úplné odstranění cel se týká především potravinářských a průmyslových výrobků. Aby čeští dovozci mohli využívat nulových či snížených celních sazeb plynoucích ze smlouvy, musí prokázat, že daný produkt má tzv. preferenční původ v Japonsku a předložit důkaz původu. Stanovení pravidel původu je rovněž součástí dohody.

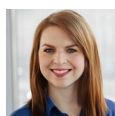
Společnosti ze zemí EU mohou získat i speciální status tzv. zeměpisného označení, který nabízí ochranu na japonském trhu více než 200 zemědělským a potravinářským produktům ze specifických evropských lokalit.

Kromě celních opatření dohoda eliminuje také ta netarifní, jako jsou speciální technické požadavky, požadavky na bezpečnost produktů a na ochranu životního prostředí. Oběma stranám dohoda ukládá povinnost používat mezinárodní standardy pro motorová vozidla, textilní produkty, léky a kosmetiku. Odstranění netarifních opatření se ale týká například i administrativních překážek při dovozu piva.

Smlouva rovněž usnadní poskytování služeb a investování mezi oběma stranami.

NS: Vyhrožování zaměstnavateli je důvodem pro okamžité zrušení pracovního poměru

„Pokud nedostanu místo ředitele střediska, postarám se, aby zaměstnavatel nemohl čerpat dotace a zkrachoval,“ vyhrožoval zaměstnanec svým nadřízeným. Když se zaměstnavatel o jeho jednání dozvěděl, ihned s ním ukončil pracovní poměr. Otázka posouzení platnosti okamžitého zrušení pracovního poměru se dostala až před Nejvyšší soud.

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz

Kateřina Randlová
kpmg@kpmg.cz

Skutkový stav případu byl následující – zaměstnavatel nejprve zaměstnance propustil pro nadbytečnost. Ten se však s ukončením pracovního poměru nehodlal smířit. Ještě během výpovědní doby se pokusil zajistit si jinou, vyšší pozici. Řekl si o nové místo s tím, že pokud mu nebude vyhověno, podá žalobu na neplatnost výpovědi pro nadbytečnost a zařídí, aby společnost nemohla nadále čerpat dotace. Zaměstnavatel si vyhrožování nenechal líbit a předal zaměstnanci vyrozumění o okamžitém zrušení pracovního poměru. Ten pak propuštění napadl žalobou u soudu.

Neplatnost okamžitého zrušení zaměstnanec zdůvodnil tvrzením, že je jen řadovým pracovníkem a jeho výhrůžky byly plané – ve skutečnosti nemá šanci přidělení dotace ovlivnit. Zaměstnavatel argumentoval, že je neziskovou organizací, a jeho provoz je tak na tomto typu financování závislý. Případná ztráta dotací by pro něj měla fatální následky. Okresní i krajský soud se postavily na stranu zaměstnance a prohlásily propuštění za neplatné. V rozhodnutí konstatovaly, že podáním žaloby na neplatnost výpovědi se zaměstnanec ohánět může – nejedná se o výhrůžku, ale o zákonné právo domáhat se přezkoumání platnosti rozvázání pracovního poměru. Výhrůžka znemožnění čerpání dotací pak podle soudů nebyla dostatečně konkrétní ani natolik intenzivní, aby v zaměstnavateli vzbudila důvodnou obavu, že jeho zájmy skutečně budou ohroženy či poškozeny. Současně vyjádřily pochybnost nad tím, zda zaměstnanec ze své pozice vůbec mohl poskytnutí dotací ovlivnit.

Zaměstnavatel se nevzdal a podal dovolání k Nejvyššímu soudu. Ten se nesoustředil na to, jaké následky může výhrůžka přinést, ale zda zaměstnanec neporušil své povinnosti už jen tím, že ji vyslovil. Zákoník práce totiž zaměstnancům ukládá povinnost střežit a ochraňovat majetek zaměstnavatele před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a povinnost nejednat v rozporu s jeho oprávněnými zájmy. Nejvyšší soud proto zdůraznil, že zaměstnanci nesmějí zaměstnavateli úmyslně způsobit jakoukoli škodu – ať už majetkovou nebo morální. Především však konstatoval, že ve vztahu zaměstnance a zaměstnavatele jsou hodnoty jako důvěra, spolehlivost a poctivost nezbytné. Otázka, jestli výhrůžka zaměstnance mohla skutečně vzbudit důvodnou obavu, není podstatná. Zásadní je jeho naprostá neloajalita, která zapříčinila úplnou ztrátu vzájemné důvěry. Spor tedy Nejvyšší soud rozhodl ve prospěch zaměstnavatele.

Opět se tak ukázalo, že vynaložit čas i finance na dotažení sporu do konce, se může vyplatit. Pracovněprávní

judikatura totiž není zcela jednotná. Byť Nejvyšší soud v tomto případě v mnohém vycházel ze svých starších rozhodnutí, soudy nižších instancí jeho názory nereflektovaly. Zásah Nejvyššího soudu lze jistě považovat za rozumný – nižší instance by zaměstnancům daly možnost zaměstnavatelům beztrestně vyhrožovat. Než by zaměstnavatelé mohli přistoupit k postihu, museli by prověřovat, zda je konkrétní pohrůžka skutečně splnitelná. Takový přístup by byl ovšem v praxi neúnosný.

NSS: Přejít daňových povinností je při odstěpení společnosti možný

Nejvyšší správní soud v rozporu s předcházející judikaturou souhlasil s možností přechodu daňové povinnosti v rámci rozdělení společnosti i při odstěpení, kdy daná společnost nezaniká. Zdůvodnil to změnou v legislativě k 1. lednu 2014.

Diana Marková
dmarkova@kpmg.cz

Simona Schořová
kpmg@kpmg.cz

Koncem roku 2018 přibyl k judikatuře Nejvyššího správního soudu (NSS) nový rozsudek 4 Afs 314/2018 – 33. Zabývá se specifickou situací přeměny společnosti rozdělením. Konkrétně šlo o odstěpení sloučením s jinou společností a s tím související otázku, zda specifická daňová povinnost mohla po ukončení procesu přeměny přejít na společnost nástupnickou. NSS dospěl k závěru, že daná daňová povinnost v rámci odstěpení přešla na nástupnickou společnost v souladu se zákonem.

V tomto příspěvku upozorňujeme na souvislost s přechodem daňových povinností při odstěpení, nekomentujeme však detaily této daňové povinnosti.

Rozsudek je postavený na výkladu § 240b odst. 1 daňového řádu ve znění platném od 1. ledna 2014 v návaznosti na rekodifikaci občanského a obchodního práva. Ačkoliv důvodová zpráva k tehdejší novele daňového řádu uvádí, že nový § 240b přebírá téměř beze změny stávající úpravu, novelizace původního ustanovení přinesla změny. Na jejich základě soud dovodil možnost přechodu daňové povinnosti pro danou situaci a odklon od předcházející judikatury, kdy k takovému přechodu povinnosti docházelo pouze při rozdělení rozštěpením. Samotné změny a podrobnější zdůvodnění, co soud vedlo ke konkrétnímu závěru, rozsudek nezmiňuje.

Zdůrazňujeme, že se jedná o zatím ojedinělý rozsudek týkající se specifické situace. Nelze tudíž usuzovat, jak široce budou jeho závěry aplikovány. V rámci projektů přeměn a kupních smluv při akvizicích bychom nicméně tuto situaci doporučovali ošetřit ve smluvní dokumentaci.

Krajský soud posoudil osvobozený prodej akcií financovaný osvobozenou výplatou dividend jako zneužití práva

Krajský soud v Brně posoudil ve svém nedávném rozsudku specifický případ prodeje akcií fyzickými osobami financovaný osvobozenou výplatou dividendy jako zneužití práva. Potvrdil tak doměření srážkové daně ve výši 15 % z výplaty dividend. Tento rozsudek potvrzuje dlouhodobě se zpříšňující trend v oblasti daňového plánování.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Tereza Gazdíková
tgazdikova@kpmg.cz
222 123 475

V posuzované kauze (31 Af 29/2017) prodaly fyzické osoby své akcie nespřízněné společnosti s ručením omezeným. Jelikož se prodej uskutečnil až po uplynutí časového testu, byl příjem z prodeje cenných papírů osvobozen od daně z příjmů. Prodávaná akciová společnost, která vznikla odštěpením finančních prostředků, následně vyplatila dividendy společnosti s ručením omezeným. I zde se formálně naplnily podmínky pro osvobození dividend vyplácených mezi mateřskou a dceřinou společností. Z přijatých dividend se poté uhradila kupní cena původním akcionářům. Krátce na to obě společnosti vstoupily do likvidace.

Podle názoru správce daně byl celý sled transakcí motivován výlučně snahou vyvést z akciové společnosti finanční prostředky až k akcionářům bez zdanění. Jiný racionální ekonomický důvod pro prodej akcií a následnou výplatu dividend správce neviděl a celou situaci tak posoudil jako zneužití práva. Na základě toho doměřil srážkovou daň z výplaty dividend. Krajský soud dal správci daně za pravdu, že v posuzovaném případě společnost naplnila jak subjektivní, tak objektivní složky testu zneužití práva. Získání daňové výhody bylo přes splnění formálních podmínek v rozporu se smyslem zákonné úpravy. Zároveň z okolností případu vyplývá, že hlavním účelem transakce byla daňová úspora.

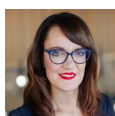
Koncept zneužití práva není v českém daňovém právu prozatím výslovně upraven, jeho legislativní ukotvení je navrženo v daňovém balíčku pro rok 2019. Navzdory tomu je tento institut aplikován na základě poměrně konstantní rozhodovací praxe českých i evropských soudů, jak ostatně dokládá i tento judikát.

NSS: ručení nemá přednost před odebráním nároku na odpočet DPH

Nejvyšší správní soud (NSS) ve svém nedávném rozsudku konstatoval, že ručení za DPH neodvedenou dodavatelem nemá univerzální přednost před odebráním nároku na odpočet. To má oproti ručení nepříjemné důsledky v podobě úroků z prodlení a penále. Správce daně však může takto postupovat, přestože jsou splněny podmínky pro ručení.

Viktor Dušek
vdusek@kpmg.cz

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Karolína Tomsová
ktomsova@kpmg.cz

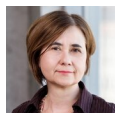
Ačkoli se může zdát, že oba jmenované instituty jsou alternativními nástroji sloužícími k postihování daňových podvodů, NSS dal jasně najevo, že takto je vnímat nemůžeme. Podmínky pro vydání ručitelské výzvy a odepření nároku na odpočet DPH se v případě účasti na daňovém podvodu sice v mnohém podobají, nicméně každý z těchto institutů má své místo v jiné fázi daňového řízení. Odebrání nároku na odpočet DPH se svou povahou řadí do fáze nalézací, tedy do stadia stanovení daně. Naproti tomu ručení nastupuje teprve v okamžiku, kdy je daň už stanovena, nastala její splatnost a nepodařilo se ji vymoci od toho daňového poplatníka, který ji měl podle zákona řádně odvést.

Podle NSS nemá finanční správa při vedení daňové kontroly možnost využít namísto odebrání nároku na odpočet DPH institut ručení, protože daň v této fázi procesu ještě není pravomocně vyměřena, případně doměřena. Pokud by správce daně při zjištění vědomé účasti na daňovém podvodu uzavřel daňovou kontrolu bez nálezu, neměl by podle soudu takový postup oporu v zákoně ani konstantní judikatuře. NSS tak zavrhl myšlenku Krajského soudu v Ostravě, že ručení má přednost před odebráním nároku na odpočet DPH, na jejímž základě ostravský soud odmítl doměření daně z titulu odebrání nároku na odpočet DPH.

NSS jednoznačně odmítá, že by se ručení mohlo využívat jako univerzální nástroj k postihování daňových podvodů. Daňovým subjektům tak pohasla naděje na mírnější postih ze strany správce daně v případech, kdy v rámci daňové kontroly zjistí, že jsou zapojeny do podvodného řetězce.

Stručné aktuality, únor 2019

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

KRÁTCE Z DOMOVA

- Prezident podepsal novelu zákoníku práce, která ruší tzv. karenční dobu, a to od 1. července 2019. Tím se obnoví vyplácení náhrady mzdy zaměstnancům i v prvních třech dnech nemoci. Zaměstnavatelům toto opatření vykompenzuje snížení odvodů o 0,2 p. b. na nemocenské pojištění (z 2,3 % na 2,1 %), tj. celkového pojistného na sociální zabezpečení hrazeného zaměstnavatelem z 25 % na 24,8 %. V důsledku toho se nepatrně sníží daňové zatížení zaměstnanců – superhrubá mzda jako základ daně bude činit místo 134 % hrubé mzdy „pouze“ 133,8 %.
- Česká republika zaslala 16. ledna 2019 žádost o možnost využívat všeobecný mechanismus přenesení daňové povinnosti u DPH (plošný reverse charge). Tomuto režimu podléhají veškerá zdanitelná plnění týkající se zboží a služeb u jednotlivých transakcí nad 17 500 eur (v přepočtu cca 450 000 Kč). Žádost je podána Evropské komisi, která ji předloží ke schválení Radě EU. Po jejím odsouhlasení bude v ČR zahájen legislativní proces. Zavedení opatření se předpokládá od 1. července 2020.
- Vláda projednala návrh novely zákona o podnikání na kapitálovém trhu.
- Vláda si vyslechla informaci o aktuálním stavu sjednávání mezinárodních smluv o zamezení dvojímu zdanění a protokolů k nim k 15. lednu 2019.
- Generální finanční ředitelství publikovalo Pokyn č. D-40 Stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2018.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu publikovalo na svých webových stránkách [Průvodce pro podnikatele k dopadům brexitu](#). Průvodce je průběžně zpřesňován a doplňován. Pro podporu exportérů zřídilo MPO tzv. [Zelenou linku pro export](#). Její pracovníci jsou na čísle 800 133 331 připraveni odpovídat i na dotazy týkající se brexitu. Na portálu BusinessInfo.cz je na základě dotazů podnikatelů průběžně aktualizován Speciál: [Brexit očima exportérů](#).
- Po vrácení Senátem setrvala Poslanecká sněmovna na svém původním návrhu novely insolvenčního zákona, která má umožnit vstup do oddlužení více dlužníkům než doposud. Pokud novelu podepíše prezident, čekají dlužníky domáhající se oddlužení dvě zásadní změny. Nově nebude třeba, aby dlužník před vstupem do oddlužení prokazoval, že zvládne během pěti let oddlužení uhradit svým věřitelům alespoň 30 % dluhů. Postačí, pokud dlužníkův příjem pokryje zákonné nezabavitelné minimum a měsíční odměnu insolvenčního správce a stejnou částku pro věřitele. Změna čeká na dlužníky i na konci procesu oddlužení. Nově nebudou muset ke splnění oddlužení splatit oněch 30 % všech dluhů, postačí, pokud soudu prokáží, že vynaložili veškeré úsilí, které po nich bylo možno spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů.

KRÁTCE ZE ZAHRANIČÍ

- Evropská komise zahájila diskusi o změně způsobu hlasování v daňových otázkách. Členské státy by měly začít debatovat o rozšíření hlasování kvalifikovanou většinou na všechny daňové otázky v EU. Národní veta v případě hlasování o daňových záležitostech by měla skončit nejpozději do konce roku 2025. Tím by se nahradila současná metoda jednomyslnosti.
- OECD ve spolupráci se zeměmi G20 se shodly na pokračování práce na jednotném, globálním řešení daňových otázek vyplývajících z digitalizace ekonomiky. Finálního řešení by chtěly dosáhnout v roce 2020.
- Prioritou rumunského předsednictví EU v oblasti daní bude modernizace systému DPH (především e-commerce). Dále pak debata ohledně společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob (CCCTB) a dokončení jednání o návrhu Komise na změny ve spotřebních daních a práce na návrhu zdanění digitální ekonomiky.
- Řada států na směrnici o digitální dani nečeká a zavádí jednostranná opatření již v roce 2019. Jedná se například o Rakousko, Francii, Itálii, Belgii nebo Velkou Británii.
- OECD vydala zprávu, která poskytuje mezinárodně srovnatelné statistiky a analýzy z přibližně 100 zemí o příjmech z daní z příjmů právnických osob, statutárních a efektivních sazbách daně z příjmu právnických osob a daňových pobídkách týkajících se výzkumu a vývoje.
- Polsko dočasně odkládá nebo omezuje nová pravidla pro uplatnění srážkové daně v případě, že platba přesahuje částku 2 miliony PLN (USD 530 000): Podle nových pravidel by měla být sražena daň ve výši podle domácí sazby a snížená daň ve výši sazby v souladu s mezinárodními smlouvami uplatněna na základě následné žádosti. Odklad se netýká dalších požadavků na srážkovou daň, které platí od 1. ledna 2019.
- Irsko se stalo devatenáctou zemí, která uložila své ratifikační dokumenty vztahující se k Úmluvě o implementaci opatření k boji proti snižování daňového základu (tzv. MLI) u depozitáře (OECD) a začne přijatá opatření uplatňovat ve svých smlouvách vůči zemím, které již úmluvu také ratifikovaly (např. Austrálie, Francie, Japonsko, Polsko, Rakousko, Slovensko, Velká Británie), a to od 1. května 2019. Ratifikace úmluvy na české straně čeká v současné době na schválení v Poslanecké sněmovně.

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.